

ДОКУМЕНТИ І МАТЕРІАЛИ

Из доклада Полтавской губернской земской управы [конец 1914 г.] №23. О земских стипендиатах в учительском институте

По ходатайству перед губернским земством попечителя Киевского учебного округа о субсидировании в той или иной форме учительского института, губернское земское собрание 14 декабря 1913 г. постановило учредить 30 стипендий по 200 рублей каждая для воспитанников учительского института с тем, чтобы выбор стипендиатов принадлежал земству.

Ввиду того, что попечителем не было указано время открытия института, вопрос был решён принципиально без внесения какой-либо суммы в счёт. С сентября месяца 1914 года в городе Полтаве начал функционировать учительский институт и таким образом воспитанники его остались без стипендий.

Науково-довідкова бібліотека Державного архіву Полтавської області (далі ДАПО). – Інв. №3057/35. – Арк. 42.

Из постановления педсовета Полтавского учительского Института

МНП
Полтавский
учительский
институт
марта 4 дня 1915 г.
№220
г. Полтава

Его Превосходительству Господину Попечителю
Киевского учебного округа

Ходатайство
об увеличении
размера казенных
стипендий для
воспитанников
института

Представляя при этом в постановление заседания Педагогического совета вверенного мне учительского института от 23 минувшего февраля по вопросу увеличения размера казенных стипендий для воспитанников института с 166 руб. 66 2/3 коп. в год до 200 руб. по примеру Киевского учительского института, или даже до 240 руб., по примеру институтов Екатеринбургского и Уфимского, честь имею почтительнейше просить Ваше Превосходительство о возбуждении соответствующего ходатайства об увеличении казенной стипендии до означенного размера, но изъясненным в постановлении основаниям, присовупляя со своей стороны, что увеличение размера стипендий до 240 руб. в год соответствовало бы только жизненным потребностям, так как на 20 руб. в месяц в настоящее время, при дороговизне на квартиру и стол, воспитаннику можно прожить только при самом непрехотливом отношении к своим потребностям.

Директор института

А. Волнин

Центральний державний історичний архів (м. Київ) (далі ЦДА України (м. Київ)). – Ф.707. – Оп. 220. – Спр. 6. – Арк. 155.

Докладная записка директора Полтавского учительского института А. К. Волнина

МНП
Полтавский учительский
институт
мая 18 дня 1915 г.
№1
г. Полтава

Его Превосходству Господину Попечителю
Киевского учебного округа

Донесение о том,
что желательных
перемещений
в институте не
усматривается

Вследствие циркулярного распоряжения от 29 апреля 1912 года за 183, честь имею почтительнейше донести Вашему Превосходительству, что мною личном составе не усматривается нужды в желательных перемещениях в личном составе вверенного мне учительского института.

Директор института

А. Волнин

ЦДА України (м. Київ). – Ф. 707. – Оп. 229. – Спр. 326. – Арк. 204.

№	Должность и фамилия преподавателей	Соблюдение внешних обязанностей, соединенных с делом обучения, посещение классов, ведение классных журналов
1.	Временно исполняющий обязанности законоучителя по вольному найму священник А. Каменский	Отличается усердием и аккуратностью.
2.	Преподаватель русского языка Ф. Лисогорский	Отличается усердием и аккуратностью.
3.	Преподаватель математики М. Квятковский	Отличается усердием и исправностью
4.	Преподаватель истории и географии В. Тарасов	Отличается усердием и исправностью
5.	Преподаватель естествоведения и физики И. Шестаков	Отличается усердием и исправностью
6.	Исполняющий обязанности преподавателя графических искусств К. Чигирик	Старателен и вообще исправен
7.	Исполняющий обязанности преподавателя священник В. Клемент	Исправен и аккуратен
8.	Исполняющий обязанности преподавателя гимнастики подполковник В. Шереметов	Достаточно исправен и аккуратен

ЦДІА України (м. Київ). – Ф. 707. – Оп. 229. – Спр. 326. – Арк. 202 зв.

З вітальної адреси О.К. Волніну від викладачів

Полтавського учительського інституту з нагоди його від'їзду до Новосибірська

«Расставаясь с Вами нет нужды говорить, как много мы теряем в Вашем лице и как остро мы эту потерю чувствуем.

На прощание просим принять от нас выражение глубокого сожаления и благодарности. Благодарности за чистоту и чуткость Ваших отношений к людям, за ту высокую интеллигентность и чистую атмосферу, которую Вы так просто и естественно можете установить.

От души и совершенной искренности желаем Вам счастливых дней в будущем, здоровья, радостной работы. В том, что Вас будут любить люди мы не сомневаемся.

8 подписей преподавателей».

1917 г.

Архів Полтавського національного педагогічного університету (далі АПНПУ). – КД (колекція документів). – Спр. 3. – Арк. 1.

Юридичний факультет

Давно возникшая мысль об основании Университета в Полтаве близка к осуществлению. В самом непродолжительном времени откроется юридический факультет, организуемый Полтавским городским правлением и коллегией преподавателей (профессоров, доцентов и приват-доцентов) юридического факультета Харьковского университета. Чтобы ускорить дело, решено открыть занятия немедленно и в тоже время принять все необходимые меры к тому, чтобы слушатели получили все права студентов государственных университетов. Во всяком случае профессорская коллегия берет на себя нравственное обязательство содействовать возможности перехода слушателей на соответствующий курс Харьковского университета, с зачетом результатов испытаний, если таковые будут проведены на Полтавском факультете. В студенты будут приниматься лица обоего пола, сверх того – по правилам о приеме на Харьковский.

Высшие женские курсы; такие лица будут уравниены в правах со слушателями этих последних курсов. В Полтаву уже приехал секретарь факультета, профессор Сабинин, который будет принимать прошения лично в помещении факультета (ул. Шевченко, здание Комерческого училища) от 10-00 до 2-00 дня и по почте.

Начало занятий предположительно 1 июля нового стиля.

Чтобы была возможность использовать ученые силы Харьковского факультета, занятия будут происходить в два семестра: летний и зимний. Планы и программы, равно как и преподавательский состав те же, что и в Харьковском университете. Плата по примеру государственных и частных высших учебных заведений Харькова назначена в 250 руб.

Открывается на первое время первый курс в составе профессоров: Г. И. Семека-Максимовичча (политическая экономия), Ф. В. Тарновского (история русского и украинского права), Ф. И. Фатеева (общая теория права) и В. А. Ястржембського (история международных отношений). Деканом факультета состоит профессор А. Д. Киселев.

Киселев А. Д.

Полтавский день. – Полтава. – 1918. – 16(30)июня. – С. 3.

Вища школа
Історико-філологічний факультет
2/IV дня 1921 р.
№ 508
Укрпрофобраз
м. Полтава

11.IV.21 р.

Беручи на увагу насущну потребу для Полтавщини в педагогах з вищою загальною і разом спеціальною педагогічною освітою та ґрунтуючись на відношенні Наркомпросу та Полтавського Губнаробраза від 8.X. – 20 року за № 1006, що Наркомпросом в принципі визнано необхідним і можливим заснування в Полтаві Вищого Інституту Народної Освіти («ВІНО») Ради Полтавського Історико-філологічного факультету і Полтавського педагогічного Інституту в своїх спільних засіданнях від 28/II, 4/III, 12/III, 26/III. – 21 року винесли постанову відносно заснування в Полтаві «ВІНО», шляхом відповідного переформування і об'єднання двох зазначених шкіл Полтави, – поки що в складі двох відділів: 1) словесно-історичного з двома факультетами – соціально-історичним та літературно-мистецьким і 2) природничо-математичного (теж з двома факультетами – природничим та фізико-математичним). Причому при «ВІНО» негайно мусять бути ближчому у часі засновано переформовані в дошкільний і шкільний відділи соціального виховання «ВІНО» і підготовчі курси для тих осіб, головним чином незаможних робітників і селян, які бажають вступити студентами до «ВІНО», але не мають відповідної до цього учбової підготовки. На зазначених спільних засіданнях рад Факультету та Педагогічного інституту було зроблено переобрання професорів та викладачів «ВІНО» і розподіл кафедр, був вироблений і ухвалений статут «ВІНО», складені штати і кошторис на утримання до 1/VII. – 21 р., нарешті – обрані члени президії (ректором – В.О.Щепотьев, проректором Н.Ю. Мірза-Авакянц, секретарем Ради – І.Я. Чаленко).

Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (далі – ЦДАВО України). – Ф.166. – Оп.1. – Спр. 1101. – Арк.101.

**Анкета на Полтавский украинский институт народного образования
Общий комитет профессионально-технического и специального образования
Профобраза УССР
Анкета учебных заведений
Полтавский украинский институт народного образования**

1. Когда именно составлена: В июне 1921 года.
  2. Адрес: Полтава, ул. Сретинская, № 37, Шевченковская, 20, Ново-Кременчукская, дом Аркова, Пролетарский музей.
  3. Маршрут по направлению к г. Харькову: Полтава, Кочубеевка, Люботин.
  4. Расстояние от ближайшей железнодорожной станции: 2 версты.
  5. Когда основано учебное заведение: переформировано в 1921 году.
  6. Когда зарегистрировано в Укрглавпрофобразе: 12 апреля 1921 года.
  7. Преобразовано из какого учебного заведения в какое: Из Полтавского педагогического института и Историко-филологического факультета в Полтавский украинский институт народного образования.
- ЦДАВО України. – Ф.166. – Оп.1. – Спр. 1101. – Арк.54.*

**ИЗ РЕЧИ А. С. МАКАРЕНКА НА ЮБИЛЕЕ ШКОЛЫ № 1
ЯРОСЛАВСКОЙ ЖЕЛЕЗНОЙ ДОРОГИ В МОСКВЕ (18.02.1939 г.)**

... Среди вас я вижу и моего учителя – Александра Константиновича Волнина. После девяти лет работы в бедной железнодорожной школе я пошел учиться, и я попал в руки Александра Константиновича. Жизненные ценности, не всегда поддаются точному измерению. Часто в руках наших нет даже тех масштабов, которыми можно измерить важнейшие явления. Так и мне трудно измерить и трудно вам рассказать, как много сделал для меня и для других Александр Константинович. Он был директором Полтавского учительского института перед самой революцией. В то время, разумеется, директор не мог открыто быть большевиком и воспитывать большевистские характеры. Но из его рук много вышло большевиков, и многие из них положили головы на фронтах гражданской войны. Это потому, что он был всегда настоящим человеком и он воспитывал в нас лучшие человеческие стремления. В моем же педагогическом развитии он создал самые главные принципы и навыки духа. У него я заимствовал главное положение моей педагогической веры: как можно больше требования к человеку и как можно больше уважения к нему.

Сегодняшняя встреча с ним для меня чрезвычайно радостна. Я потерял его из виду двадцать два года назад. Я часто о нем вспоминал, и часто мне приходилось спрашивать себя: где Александр Константинович, отдал ли он революции свои замечательные силы? Не зная ничего о нем в течение такого долгого времени, я, естественно, начинал сомневаться. И вот сегодня я вижу, с какой большой благодарностью, с каким искренним горячим

чувством здесь все чествуют Александра Константиновича, премируют его, подносят ему подарки и с каким искренним и надежным желанием все ожидают от него и впереди такой же большой и такой же человеческой работы в деле коммунистического воспитания.

18/11/1939 г.

А. Макаренко

Макаренко А.С. Публичные выступления (1936-1939 гг.) Аутентичное издание. Составитель, автор комментариев: Гётц Хиллинг. Серия: Научные публикации в Елецком и Марбургском университетах. – Елец: ЕГУ им. И.А. Бунина, 2012. – С. 415-416.

**Олександр Костянтинович Волнін
(коротка біографія довідка)**

Народився 1872 року в Ярославській губернії. Закінчив Московську духовну академію та Київський університет за історичним циклом (1907 рік). Працював викладачем учительської семінарії в селі Великі Сорочинці Миргородського повіту. В 1914-1917 роках директор Полтавського учительського інституту. Забезпечив хорошу організацію навчально-виховного процесу та творчу атмосферу в роботі інституту. Переведений на роботу до Новосибірського учительського інституту (місто Ново-Миколаївське) в 1917 році, де працював до 1921 року.

Згодом робота на викладацьких посадах у Вятському педагогічному інституті (1921-1925), на робітфаци Академії комуністичного виховання. З 1927 року – учитель залізничної школи №1 Ярославської залізниці міста Москви. У вересні 1940 року йому, в числі перших в країні вчителів, присвоєно звання заслуженого учителя РРФСР. Помер у Москві в 1942 році.

**Із звіту Полтавського педагогічного інституту
Полтавському губернському відділу народної освіти від 11 серпня 1920р.**

... Перетворення колишнього Полтавського учительського інституту у вищу школу під назвою «Полтавський педагогічний інститут» було переведено в життя в травні-липні місяцях 1919 року. Проект статуту був поданий на розгляд Ради комісарів вищих шкіл міста Полтави, а ця Рада, відповідно, подала його в свою чергу, із затвердженням завідуючого відділом вищих шкіл т. Володарського, повернула до інституту.

ЦДАВО України. – Ф. 166. – Оп. 1. – Спр. 950. – Арк.30.

**Звіт
про сучасний стан Полтавського педагогічного інституту**

Перетворення колишнього Полтавського учительського інституту у вищу школу під назвою «Полтавський педагогічний інститут» фактично було проведено в життя у травні-липні місяцях 1919 року.

Проект статуту був поданий на розгляд Ради комісарів вищих шкіл міста Полтави, а ця Рада, з відповідними висновками, подала його, в свою чергу, на затвердження до відділу вищих шкіл при Наркомпросі (в місті Києві). В середині липня в примірних статуту з підписом на ньому про затвердження завідуючого відділом вищих шкіл т. Володарського було повернуто до інституту. Здавалося, що ніяких перешкод до остаточного здійснення реформ не зустрінеться, але ж помітне на становище України з початку серпня змінилося і інститут опинився в катастрофічному стані. Денікінська влада не визнавала реформ, повернула інститут в попередній дореволюційний стан і розігнала лекторів.

У грудні місяці, коли денікінська влада залишила Полтаву, місцевий відділ народної освіти, оголосивши наказом від 13 січня 1921р. інститут вищою школою під назвою: Полтавський педагогічний інститут. Інститут функціонує в складі 3 відділів: словесно-історичного, природничого та фізико-математичного; крім того, засновується ще 2 відділи: по дошкільному вихованню й позашкільної освіти. Для вироблення програми нових відділів обрана спеціальна комісія, яка й проводить зараз працю. В складі лекторів педагогічного інституту налічується 24 особи. По окремих відділам вони розподіляються так: на фізико-математичному 4, на природничому 3, на словесно-історичному 9, лекторів загальних дисциплін 3, асистентів (на природничому відділі) 3. Вакантних посад налічується: на фізико-математичному відділі – 8, на природничому – 9, на словесно-історичному – 8, разом 25. Для заміщення посад вжиті відповідні заходи: закликані професори з Харкова, деякі з них вже дали свою згоду.

Кількість студентів у педагогічному інституті по окремих відділам і курсам:

Курси	Відділи			Разом
	Словесно-історичний	Фізико-математичний	Природничий	
II	36	16	33	85
III	28	12	15	55
IV	15	16	15	46
	79	44	63	186

Загальне керівництво педагогічним інститутом належить науково-учебній раді, яка складається з представників від лекторів і слухачів у рівній кількості. Розв'язання біжучих справ і взагалі керування адміністративним життям інституту належить президії або правлінню науково-учбової ради, котре складається з голови і товарища голови науково-учбової ради, а також з голів і секретарів окремих відділів. Відділи теж мають свої окремі ради, котрі й керують їх внутрішнім життям.

Господарчими справами відає господарчий комітет, в склад якого науково-учбова рада посилає 2 представників, а ради відділів – теж своїх представників.

При інституті мається бібліотека, яка налічує 2413 томів і для її поповнення в житті плануються відповідні заходи перед губвидавом. Бібліотека має більш спеціальний характер; загальні потреби лекторів і слухачів інституту задовольняє з центральної бібліотеки міста Полтави. Мається на меті улаштувати читальню як для студентів, так і для сторонніх осіб. Але позаяк більша частина помешкання інституту зайнята військовою частиною, то здійснити цей намір, вже ухвалений науково-учбовою радою, в даний момент неможливо. При інституті маються також такі кабінети: ботанічний, зоологічний, анатомо-гістологічно-фізіологічний, мінералогічний і геологічний, фізичний, а також хімічна лабораторія; ці допоміжні інституції до певної міри забезпечені мінімумом необхідних приладів. Для проведення студентами практичних занять по методиці при інституті мається дослідна школа.

Студенство інституту організоване в громаду, статут котрої затверджений виконкомом; громада відіграє досить значну роль в житті інституту, складає постійні збори і взагалі дієво відгукується на всі події в житті інституту. Керування життям інституту проводиться в повній згоді з студентством.

У першу чергу приймаються особи з середньою педагогічною освітою і педагогічним стажем, далі особи з середньою освітою взагалі, але без стажу. Прийом на перший курс в даний момент проводиться. Для осіб, які не мають середньої освіти, передбачається колоквиум, який не має характеру іспитів. Перехід на наступні курси відбувається автоматично, позаяк мінімуму заліків не зазначено. Перший семестр має розпочатися з 1 вересня. Пропускна здатність інституту не менше 180 осіб на кожному курсі.

... Педагогічний інститут, як справжній осередок у загальній схемі освітнього будівництва радянської влади, не повинен обмежувати свої завдання постачанням кадрів свідомих робітників у галузі освіти; він повинен також забезпечувати і різні чергові потреби, наприклад готувати працівників бібліотечної справи та ін. З огляду на це в майбутньому академічному році має бути влаштований цілий ряд курсів, наприклад, з бібліотечної справи, по трудовій школі та ін.

11 серпня 1920 р.

Голова науково-учбової ради
Товариш голови науково-учбової ради
Діловод

Ол. Булдовський
І. Лебединський
П. Маслік

ЦДАВО України . – Ф.166. – Оп.1. – Спр. 30. – Арк. 31.

Рибаків Іван Федотович (коротка біографічна довідка)

Народився 1889 року в Москві. Закінчив юридичний та історико-філологічний факультети Московського університету. Викладав курс вітчизняної історії у навчальних закладах Полтави. Декан Історико-філологічного факультету в Полтаві (1918-1921 роки). У 1929 році спільно з Г.Г. Ващенко редагував журнал «Українська культура». У 1920-1923 роках виконував обов'язки завідувача Центральним історичним архівом Полтавщини.

З 1921 року – професор, а в 1922-1924 роках – ректор Полтавського інституту народної освіти.

У 1924-1929 роках – член Полтавського наукового товариства при ВУАН. Автор низки праць з історії революційного руху в Україні і на Полтавщині в XIX – на початку XX століття. Редактор збірки «Вся Полтавщина на 1930 рік».

В умовах переслідувань інтелігенції з боку радянської влади, змушений був виїхати з Полтави. Помер і похований в Москві в другій половині 1950-х років.

Мірза-Авакянц (Дворянська) Наталія Юстинівна (коротка біографічна довідка)

Народилася в 1888 році у місті Борисполі в родині земського лікаря. У 1907 році закінчила жіночу гімназію в місті Києві. Працювала на однорічних педагогічних курсах Московського учбового округу. В 1913 році склала державний іспит на право викладати історію при Московському університеті. Працювала учителем історії у середніх навчальних закладах Києва. У 1919 році запрошена на роботу лектора (викладача) Полтавського педагогічного інституту. З квітня 1921 року по березень 1922 року виконувала обов'язки ректора та професора історії України Полтавського інституту народної освіти. Одна з фундаторів Полтавського товариства дослідження і охорони пам'яток старовини та мистецтва, науковий співробітник науково-дослідної кафедри історії України та Інституту історії України. Член комісії ВАУН з вивчення соціально-економічної історії України XVIII століття. Автор ряду наукових праць з історії селянського руху в Україні початку XX століття. З 1924 року – професор історії

України ВНЗ Харкові і Києва. У 1939 році була запрошена на прийом до Кремля у числі кращих представників вищої школи Радянського Союзу. Того ж року репресована за сфальсифікованою НКВС справою. 1959 року реабілітована посмертно.

Щепотьєв

Володимир Олександрович (коротка біографічна довідка)

Народився у 1880 році в місті Полтава в сім'ї дрібного чиновника. Навчався у місцевому духовному училищі та Полтавській духовній семінарії. Вищу освіту здобув, закінчивши в 1904 році словесний відділ Петербурзької духовної академії. Працював на вчительській роботі в Полтавській єпархіальній жіночій школі, одночасно брав участь у формуванні фондів Полтавського архіву, у збиранні фольклору, виступав з публічними лекціями.

З 1917 року починається його викладацька діяльність як спеціаліста з української літератури в Полтавському учительському інституті, а з утворенням у 1918 році в Полтаві Історико-філологічного факультету став лектором (викладачем) цього закладу. В. О. Щепотьєв належав до числа тих, хто здійснював українізацію шкіл на Полтавщині, займався перепідготовкою вчительських кадрів. Був одним з фундаторів українського товариства дослідження пам'яток старовини та мистецтва на Полтавщині, співпрацював із Всеукраїнською академією наук в справі охорони пам'яток старовини та мистецтв, збиранні фольклорних матеріалів.

Після об'єднання у липні 1921 року Полтавського Історико-філологічного факультету і педагогічного інституту в один ВНЗ – інститут народної освіти (ІНО) В. О. Щепотьєва обрали його ректором, але він відмовився від цієї посади і працював лектором ІНО. Викладав на словесно-історичному відділі ІНО українську мову і літературу, фольклористику. Автор близько 100 наукових праць. Користувався беззаперечним авторитетом серед викладачів і студентів.

Наукова, педагогічна і громадська діяльність ученого скінчилася в 1929 році, коли його було заарештовано у сфабрикованій ДПУ справі «Спілки визволення України». В. О. Щепотьєва засудили до чотирьох років заслання на Північ. А після повернення (у 1934 році) йому заборонили проживати в Полтаві й займатися викладацькою діяльністю. Володимир Олександрович змушений був виїхати в село Веприк Гадяцького району і жив там три роки в повній ізоляції під невисипущим наглядом НКВС. Вдруге був заарештований у вересні 1937 року. Засуджений Особливою трійкою при УНКВС Полтавської області 17-19 листопада 1937 року за ст. 54-10 ч.1., 54-11 КК УРСР до розстрілу. Вирок виконано 29 листопада 1937 року. Реабілітований Полтавським обласним судом 5 липня 1958 року (посмертно).

З відношення декана Історико-філологічного факультету І.Ф.Рибаківа і голови науково-навчальної ради Педагогічного інституту В. Ф. Ніколаєва до Укрпрофосвіти від 2 квітня 1921 року

... Беручи до уваги насущну потребу для Полтавщини в педагогах з вищою загальною і разом з тим спеціально-педагогічною освітою і ґрунтуючись на відношенні Наркомпросу до Полтавської губнаросвіти від 8.10.1920 року за №1006, із якого видно, що Наркомпросом у принципі визнано необхідним і можливим заснування в Полтаві вищого інституту в своїх спеціальних засіданнях від 28.02, 4.03, 12.03 і 16.03 – 21 року, винесли постанову відносно заснування в Полтаві ВІНО шляхом відповідного переформування і об'єднання двох зазначених вищих шкіл Полтави...

... Ради Полтавського Історико-філологічного факультету і Полтавського педагогічного інституту звертаються до Укрпрофобру з проханням визнати факт заснування в Полтаві Українського Вищого Інституту Народної Освіти, затвердити статут його, розподіл кафедр та викладачів, штати і кошторис.

ЦДАВО України. – Ф. 166. – Оп. 1. – Спр. 1101. – Арк. 100.

Діяльність історичного семінару підвищеного типу

У листопаді 1924 року при Полтавському ІНО було засновано історичний семінар підвищеного типу. Спершу семінар працював під керівництвом професора ІНО В.О. Пархоменка, а з квітня 1926 року – під керівництвом П.Г. Клепацького. В склад семінару увійшли переважно студенти ІНО, що відбувають у місті Полтаві педагогічний стаж, але на засіданнях семінару бувають представники місцевого учительства.

Семінаром пророблені такі теми:

- 1) Основні питання історичного матеріалізму (доп. проф. Клепацького);
- 2) Завдання семінару підвищеного типу й план роботи на майбутнє (доп. керівника);
- 3) Заселення Яготинського степу (доп. уч. Козубенка);
- 4) Нові дослідження над літописом Самовидця (доп. проф. Клепацького);
- 5) Розгляд «Нарису історії України» Яворського (доп. проф. Клепацького);
- 6) Історичний матеріалізм та філософія за Лабріолою (доп. уч. Білосоня);
- 7) Що дав Диканський архів Кочубеїв для історії Полтавщини? (доп. проф. Клепацького);
- 8) Що дав Яготинський архів Репніних для історії Полтавщини? (доп. уч. Козубенка);
- 9) Що дають інші найважливіші фонди Полтавського краєвого архіву для історії Полтавщини? (доп. уч. Герасименка);

- 10) Як відбувся 1812 рік на Полтавщині за архівом Кочубеїв? (доп. проф. Клепацького);
- 11) Селянський союз у революційних рухах селянства на Полтавщині у 1905-1907 роках (доп. уч. Кособуцького);
- 12) Селянська реформа 1861 року на Полтавщині (доп. уч. Добровольської);
- 13) Повстання кріпаків Семена Кочубея 1814 року (доп. уч. Герасименка).
- 14) Коліївщина у висвітленні новітніх наукових даних (доп. уч. Савченка) та ін.

Записки Полтавського ІНО. Т.І.: Перший триместр 1925/26 академічного року. – Полтава, 1926. – С.79.

**Пояснювальна записка до кошторису
Полтавського інституту народної освіти на 1926/1927 бюджетний рік**

Полтавський ІНО засновано у 1921 році /22 квітня/ шляхом об'єднання колишнього Учительського інституту та Історико-філологічного факультету. Учительський інститут, на матеріальній базі якого заснований ІНО, відкрито в Полтаві колишнім Міністерством освіти 1914 року. Що ж до Історико-філологічного факультету, то це була приватна школа, заснована в 1918 році Полтавським товариством «Просвіта».

Полтавський інститут народної освіти має один факультет соціалу, з розподілом на третьому році навчання на секції:

- 1) суспільствознавчу; 2) індустріальну та 3) сільськогосподарську.

У 1924-1925 році інститут випустив 48 чоловік, що скінчили курс, а в біжучому році випускає 68 чоловік. Випуск розподіляється по згаданих секціях рівномірно.

При інституті існують такі науково-допоміжні установи: кабінет суспільствознавчий з розподілом на відділи: 1) літератури, 2) історії економіки; кабінет педагогічний, який також розподіляється на відділи: 1) гігієни та 2) педології; кабінети: фізичний, хімічний, зоологічний, мистецтвознавчий, краєзнавчий та фізкультурний. З майбутнього року передбачається організувати слюсарню.

У момент заснування інститут мав у своєму складі студентів 558, викладачів 37 та обслуговуючого персоналу – 18. У подальшому рух студентства, педагогів і обслуговуючого персоналу характеризується такими даними:

Роки	Персонал на 1-е січня			Адміністративно-технічний персонал на 1.1	Загальна кількість студентів на 1.1	Прийм	Випуск
	Викладачів		Лаборантів				
	Штатних	Нештатних					
1922	34	–	–	18	369	77	–
1923	20	–	–	19	316	108	57
1924	22	–	–	16	202	75	144
1925	12	10	10	19	194	127	48
1926	12	10	10	19	253	220	68

Записки Полтавського ІНО. Третій триместр 1925/26 академічного року. Присвячується 5-и річному ювілею існування ІНО. – Полтава, 1926. – С.70.

**Праця кабінетів Полтавського інституту народної освіти
у III триместрі 1925-1926 академічному році.**

Суспільствознавчий кабінет

Праця полягала майже виключно в обслуговуванні студентів книжковим матеріалом і приладдям (таблицями, плакатами, діаграмами). Було зроблено 523 книжкових видачі. В кабінеті відбувалася вся робота зі студентами третього курсу соціально-економічної секції.

Під час конференції стажерів кабінет оглядався ними.

Облік праці в кабінеті вівся в записках зробленої роботи в щоденнику кабінету. Лаборанта не було.

Записки Полтавського ІНО. Третій триместр 1925/26 академічного року. Присвячується 5-и річному ювілею існування ІНО. – Полтава, 1926. – С.57.

Протокол

екскурсійної комісії Полтавського інституту соціального виховання від 14/V. 1932 року

Комісія, що виділена факультетською учбово-методичною комісією для складання плану дальніх екскурсій студентів ПІСВ у складі: професорів Г.Г. Ващенко, Ю.Ф. Костенецького та представника профкому т. Мороза, в засіданні своєму від 14/V. 1932 р. за участю студентського профактиву, ухвалила:

1. Виходячи із вимог, які ставить радянська сучасна школа до вчителя, вважати за основну мету екскурсії: а) ознайомлення студентів із роботою зразкових педолого-педагогічних установ; б) використання культурно-освітніх установ великих міст; в) ознайомлення на місці з роботою одного хоча б із нових велетнів радянської промисловості.

2. Вважати за бажане, аби в екскурсії участь взяли 80 найкращих ударників шкільного й дошкільного факультетів та 30 ударників робітфаку, які виділяються організаторами інституту в погодженні з керівниками відділів і затверджуються дирекцією.

3. Ударники шкільного факультету діляться на дві групи по 40 осіб і їдуть по двох маршрутах, а робітфак – однією групою за своїм маршрутом.

4. Для керівництва екскурсіями необхідно виділити 4-х керівників із педперсоналу для шкільних і 2-х керівників для групи робітфаку. Для допомоги їм в справі організаційній та господарчій виділити по 2 студента – активіста в кожній групі.

5. Намітити такі маршрути для груп шкільного відділу:

А. Москва – Нижній – Магнітобуд – Самара.

Б. Київ – Дніпропетровськ – Дніпробуд – Крим – Одеса – Харків.

В. Владикавказ – Тифліс – Баку – Грозний.

6. Для груп робітфаку – Москва – Ленінград.

ЦДАВО України. – Ф. 166. – Оп. 10. – Спр. 1187. – Арк. 73.

**Наказ
по Полтавському педагогічному інституту
від 2 жовтня 1933 р.
§ 1.**

Про виконання
Койнашем Петром
Михайловичем
обов'язків директора
Інституту

У зв'язку з переходом Куліненка Радіона
Петровича на іншу роботу
(політвідділ транспорту) з 1.Х. ц. р.
виконання обов'язків директора інституту, за розпорядженням НКО, приймаю я.

Бухгалтерії та господарській частині підготувати матеріали до передачі справ відповідними актами.

Директор

П. К. Койнаш

АПНПУ. – Книга наказів (далі КН). – 1933. – Арк. 101.

**Наказ
директора Полтавського педагогічного інституту
№121
27.Х.1934 р.
§ 3.**

За наказом Наркома освіти тов. Затонського В. П. від 17.Х. 1934 р. за № 622, сьогодні я відбуваю в Одесу на посаду директора Одеського педагогічного інституту.

Справи інституту передано тов. Дашенку М. С.

Директор

П. К. Койнаш

АПНПУ. – КН. – 1934. – Арк. 106.

**Наказ
директора Полтавського педагогічного інституту
№20
7.ІІ.1935 р.
§ 6.**

Керівниками кафедр інституту з 1 січня 1935 р. призначити таких педробітників:

Кафедра історії
Кафедра діамату
Кафедра економіки

в. о. доцента Касименко О. К.
в. о. професора Хоменка О. Ю.
в. о. доцента Дашенка М. С.

Директор

М. С. Дашенко

АПНПУ. – КН. – 1935. – Арк. 13.

**Наказ
Директора Полтавського педагогічного інституту
№25
§1
29 березня 1938 р.**

Наказом №494 від 27.ІІІ.1938 р. НКО УРСР Доценка Микиту Васильовича призначено директором Полтавського педінституту.

Директор

М.В. Доценко

АПНПУ. – КН. – 1938. – Арк. 25.

Професорсько-викладацький склад
Полтавського державного педагогічного інституту станом на 28 липня 1941 року

№	Назва кафедри, прізвище, ім'я, по-батькові.	Рік народження	Освіта	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада
1	<u>Марксизму – ленінізму</u> Пантелєєв Володимир Іванович	1897	Закавказький комуніверситет	-	Доцент	Зав. кафедри, доцент
2	Асєєв Петро Миколайович	1905	Полтавський ІСВ, 1932р.	-	-	Ст. викладач
3	Редько Микола Павлович	1899	МІФЛІ (філософське відділення), 1937р., аспірантура 1941р.	-	-	Ст. викладач
4	Штицький Захар Сидорович	1912	Харківський університет,	-	-	Ст. викладач
5	Шейхзахсон Софія Яківна	1894	Харківський педінститут, 1939р.	-	-	Ст. викладач
6	Гельміх Віталій Юрійович	1910	Одеський педінститут, 1936р.	-	-	Викладач
7	Шебїтченко Павло Іванович	1899	Полтавський ІСВ, 1933р.	-	-	Викладач
8	Бойко Антон Гаврилович	1904	Харківський університет, 1938р.	-	-	Викладач
9	Гірич Максим Іванович	1900	Полтавський педінститут	-	-	Ст. викладач
10	Данішев Степан Остапович	1900	Полтавський ІНО, 1924 р.	-	-	Викладач
11	Малич Марія Іванівна	1913	Харківський педінститут 1939 р.; аспірантура в 1941 р.	-	-	Викладач

ДАПО. – Ф. 1507. – Оп.1. – Спр.6. – Арх. 21-25.

Постанова № 380
Ради Народних Комісарів УРСР
21 жовтня 1943 року

«Про поновлення роботи Полтавського та Сумського педагогічного інститутів»

Рада Народних Комісарів УРСР постановляє:

1. Дозволити Народному Комісаріату освіти УРСР поновити роботу Полтавського та Сумського педагогічних інститутів.
2. Затвердити план прийому на перші курси:
  - до Полтавського педагогічного інституту – 180 осіб;
  - до Сумського педагогічного інституту – 120 осіб.
3. Доручити Наркомфіну УРСР та Наркомосвіти УРСР передбачити за планом IV кварталу необхідні кошти на утримання Полтавського та Сумського педагогічних інститутів.

Заступник Голови

Ради Народних Комісарів УРСР
Керуючий справами РНК УРСР

В. Старченко
С. Савченко

ДАПО. – Ф. 1507. – Оп. 1. – Спр. 28. – Арх.10.

Наказ №61
від 16.IX.1941 р. директора Полтавського державного педінституту
§3.

Згідно з розпорядженням НКО УРСР про евакуацію Полтавського педінституту до міста Тюмень Свердловської області провести розрахунок з професорсько-викладацьким складом та адміністративно-технічним персоналом відповідно законодавству.

Зобов'язую всіх робітників інституту нормально продовжувати роботу до особистих моїх вказівок.

Директор

П.М. Асєєв

АПНПУ. – КН. – 1941. – Арк. 77.

11.ІІІ.1946р

Начальнику Управління вищої школи при РНК УРСР тов. Бухалу С.
Заступнику Наркома освіти УРСР тов. Руську О.

м. Полтава

Наказ №4060

Народного комісара освіти УРСР Тичини П.Г. від 17 жовтня 1944 р.

§1.

На зміну наказу за №2806 від 2 вересня 1944 р. призначити Редька Федора Андрійовича директором Полтавського педагогічного інституту з 10 жовтня 1944 р.

§2.

Виконуючого обов'язки директора інституту Бойка Антона Гавриловича відкликати у розпорядження Народного комісаріату освіти.

Народний комісар освіти УРСР

П.Г. Тичина

АПНПУ. – КН. – 1944. – Арк.60.

Доповідна записка

У складі Полтавського педінституту з 1917 р. існував історичний факультет. Лише в останні роки на історичному факультеті було припинено набір студентів. Школи Полтавщини відчувають гостру недостачу викладачів історії.

У зв'язку з цим Наркомат освіти УРСР вимушений був протягом трьох передвоєнних років організувати в м. Полтава річні педкурси для підготовки вчителів історії. Оскільки цей захід розв'язував проблему лише частково, Наркомат запропонував дирекції Полтавського педагогічного інституту з 1941 року знову поновити у складі інституту історичний факультет.

Тимчасова окупація німецькими військами м. Полтави припинила роботу інституту. Коли місто було звільнено від німецько-фашистських загарбників і педінститут поновив свою роботу, йому було запропоновано забезпечити функціонування всіх факультетів. Однак, дирекція інституту (т.т. Бойко і Зиза) тоді цього факультету не відкрили, посиляючись на брак інститутських приміщень та відсутність фахівців-істориків.

У зв'язку з масовою мобілізацією учителів з Полтавщини у західні області України, проблема вчителів-істориків стала ще гострішою.

Педінституту має можливість з нового навчального 1945/1946 року відкрити істфак. Основними кафедрами факультет забезпечено, а доукомплектування частини викладачів буде здійснено протягом літа 1946 р. Відкриття істфаку при Полтавському педінституті більш потрібно, бо найближчі істфаки є лише у Києві та Харкові і вчителям-заочникам це в значній мірі утруднює справу навчання.

Виходячи з цих міркувань, просимо НКО УРСР дати дозвіл на поновлення з 1946/1947 навчального року історичного факультету у складі Полтавського педагогічного інституту з контингентом набору 60 чоловік.

Директор

Ф. Редько

ДАПО. – Ф.1507. – Оп.1. – Спр.75. – Арк.1.

Наказ № 3036

заступника Міністра освіти УРСР О.М. Руська

від 4.05.1946 р.

м. Київ

1. Організувати з 1 вересня 1946 року:

У педагогічних інститутах:

Історичний факультет у Полтавському педагогічному інституті.

В учительських інститутах:

Природничо-географічний відділ у Полтавському педагогічному інституті.

О. Русько

ДАПО. – Ф. 1507. – Оп. 1. – Спр.65. – Арк. 4-5.

Наказ № 2408

Міністра освіти Української РСР тов. Тичини П.Г. від 3.04.1946 р.

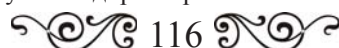
Відзначаючи активну участь професорсько-викладацького персоналу Полтавського державного педагогічного інституту в справі відновлення його діяльності й поліпшення якості навчально-виховної роботи,

Наказую:

За високі показники роботи в галузі підготовки педагогічних кадрів нагородити грошовою премією в розмірі 2000 крб.:

1. Редька Федора Андрійовича, директора інституту.

2. Данішева Степана Остаповича, заступника директора по навчальній та науковій роботі.

Нагородити знаком «Відмінник народної освіти» таких представників інституту:

1. Бабенка Сергія Павловича – ст. викладача кафедри основ марксизму-ленінізму.
2. Малич Марію Іванівну – ст. викладача кафедри основ марксизму-ленінізму.
3. Чирка Івана Трохимовича – ст. викладача кафедри російської літератури....

Надати в розпорядження директора інституту 11 000 крб. для нагородження грошовими преміями старанних працівників Полтавського державного педагогічного інституту.

Міністр освіти УРСР

П. Тичина

ДАПО. – Ф. 1507. – Оп. 1. – Спр. 62. – Арк. 65.

Приказ

**Міністра вищого образования СССР
г. Москва №5 4. 01.1947 г.**

Об увековечении памяти В.Г. Короленка
в соответствии с постановлением Совета Министров СССР № 2766 от 28.12.1946 г.

Приказываю:

1. Присвоить имя В.Г. Короленка Полтавскому педагогическому институту, Глазовскому учительскому институту.
2. Установить стипендии имени В.Г. Короленка для студентов: в Полтавском педагогическом институте – две стипендии, в Горьковском педагогическом институте – две стипендии, в Якутском педагогическом – две стипендии, в Литературном институте Союза советских писателей СССР – две стипендии – в 400 руб. каждая.

С. Кафтанов

ДАПО. – Ф. 1507 – Оп. 1. – Спр. 98. – Арк. 1.

Наказ № 325 від 11.09.1948 р.

директора Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка

Моцака Андрія Артемовича – студента-заочника І-го курсу історичного факультету звільнити від плати за навчання на 1948-1949 н.р. як інваліда Великої Вітчизняної війни.

Підстава: довідка Полтавського облвоєнкомату від 25.10.1948 р. №ФП-25-6.

Директор інституту

Ф.А. Редько

АПНПУ. – КН. – 1948. – Арк. 138.

Наказ № 144 від 14.07.1949 р.

директора Полтавського педагогічного інституту імені В.Г. Короленка

§ 1.

Нижчезазначених студентів-заочників педінституту звільнити від плати за навчання на 1949/1950 н.р. як нагороджених орденом «Слава» III ступеня:

1. Ляпоту П.П., III курс історичного факультету;
2. Рахубу О.Г., I курс історичного факультету.

Директор інституту

Ф.А. Редько

АПНПУ. – КН. – 1949. – Арк. 20.

Звіт

про роботу історичного факультету

Полтавського державного педагогічного інституту за 1949-1950 навчальний рік

Історичний факультет протягом всього 1949-1950 н.р. працював у другу зміну в приміщенні, в якому розміщувався і природничий факультет інституту. Академічні заняття на факультеті розпочиналися о 13 год. 25 хв. і продовжувалися до 18 год. 30 хв. з перервами між академічними годинами 5 хв. і між парами лекцій 10 хв.

Приміщення цілком зайняте лабораторіями, кабінетами та іншими навчально-допоміжними потребами природничого факультету. Ця обставина не давала можливості розгорнути роботу кабінетів історії і обмежуватись лише використанням чотирьох аудиторних кімнат для проведення лекційних та семінарських занять.

Замість викладача основ марксизму-ленінізму Бабенка С. П., який направлений на роботу у Львівський педінститут, був призначений Попик І. М.

Для читання курсу історії російського живопису в другому півріччі 1949-1950 н.р. був запрошений член Спілки радянських художників Горобець П. М. Курс політекономії читав доцент Кірса І. Я., курс історії СРСР (до XIX ст.) доцент Данішев С. О.

Контингент студентів на початок і кінець року 117 осіб.

Навчальний план

I курс

Назва дисципліни	Кількість годин
1. Основи марксизму-ленінізму	123
2. Психологія	87
3. Фізвиховання	70
4. Іноземна мова	70
5. Історія СРСР	263
6. Історія давнього світу	212
7. Російська література	104
8. Мова (російська або українська)	194
9. Всесвітня література	51
10. Історія УРСР	34
Разом	1208

II курс

1. Основи марксизму-ленінізму	123
2. Педагогіка	104
3. Фізвиховання	70
4. Іноземна мова	70
5. Історія СРСР	140
6. Історія УРСР	70
7. Історія середніх віків	176
8. Основи радянського права	106
9. Російська література	99
10. Зарубіжна література	105
11. Історія нового часу	51
12. Історія російського живопису	24
Разом	1138

III курс

1. Політекономія	88
2. Історія педагогіки	98
3. Шкільна гігієна	36
4. Історія СРСР	54
5. Історія нового часу	237
6. Спецсеминар з історії нового часу	33
7. Зарубіжна література	36
8. Українська література	70
9. Методика викладання історії	94
10. Історія УРСР	36
11. Спецсеминар з історії СРСР	55
12. Діалектичний та історичний матеріалізм	44
13. Спецкурс з історії СРСР	44
Разом	925

IV курс

1. Політекономія	56
2. Історичний матеріалізм	95
3. Історія новітнього часу	168
4. Спецсеминар з історії новітнього часу	48
5. Спецкурс з історії новітнього часу	48
6. Спецкурс з історії СРСР	44
7. Спецсеминар з історії СРСР	55
8. Спецсеминар з педагогіки	24
Разом	538

Декан

П. І. Годенко

ДАПО. – Ф.1507. – Оп.1. – Спр.242. – Арк. 21-23

**Наказ № 218 від 20.X.1950 р.
директора Полтавського державного педагогічного інституту
імені В. Г. Короленка
§1.**

Посада декана у вузах затверджується при наявності на даному факультеті контингентів студентів стаціонарної форми навчання не менше 200 чоловік.

Згідно з цим звільнити Попика І.М. з посади декана історичного факультету.

Обов'язки декана історичного факультету з 20.X.1950 р. покласти на декана мовно-літературного факультету доцента Чирка І.Т.

Директор

доц. І.Я. Кірса

АПНПУ. –1950. – Арк.160.

**Наказ
по Міністерству освіти УРСР
№473 26 травня 1951 р.**

Відповідно до наказу №708 Міністерства вищої освіти СРСР від 5. V. 1951 року «Про об'єднання факультетів і відділів педагогічних і учительських інститутів Міністерства освіти УРСР наказую:

1. У Полтавському педагогічному інституті історичний факультет і факультет мови та літератури об'єднати в історико-філологічний факультет.

Заступник Міністра
освіти УРСР

О. Русько

ДАПО. – Ф.1507. – Оп.1. – Спр. 274. – Арк.14.

Конкурс стінних газет в педінституті

В Полтавському педагогічному інституті імені В.Г. Короленка проведено конкурс на найкращу стінгазету. Жюрі відзначило, що всі 43 стінгазети виходять систематично, вміщують змістовний і цікавий матеріал. Вказано також на недоліки, що є в роботі редколегії стінгазет.

Премії присуджено стінним газетам відділу фізики фізико-математичного факультету «За знання» та відділу історії історико-філологічного факультету «Радянський історик».

Зоря Полтавщини. – 1953. – 22 листопада. – С.1.

Державний екзамен в педінституті

Хто ніколи не вчився і не здавав екзаменів (а таких у нас дуже і дуже мало), той не зможе зрозуміти того хвилювання, якоїсь внутрішньої тривоги і нетерпіння, що охоплює учня чи студента в день екзаменів, особливо, коли стоїш перед дверима аудиторії, де вже порядкує працівник кафедри, розкладаючи на столах папір, олівці, атласи, розвішуючи по стінах карти.

... У студентів четвертого курсу історичного відділу історико-філологічного факультету Полтавського педінституту – державний екзамен з історії СРСР. Сьогодні першими складатимуть його студенти тт. Щербань, Чередник, Толок, Соболев. Це – перша четвірка. Але прийшло багато більше. Хіба ж можна всидіти вдома, коли товариші вже складають! А скільки думок роїться в голові... Що ж дістанеться?! А що як те, що недостатньо повторене?

В невсучаючих хвилюючих розмовах минає кілька хвилин. Та ось заходить викладач історії СРСР, кандидат історичних наук, доцент Григорій Іванович Кулик, за ним – голова Державної екзаменаційної комісії кандидат філософських наук, доцент Дмитро Васильович Степанов та інші члени комісії. Студентів запрошують до аудиторії. Кожен з них бере екзаменаційний білет і сідає за стіл. У кімнаті настає напружена тиша. Випускники зосереджено думають над запитаннями.

За одним із столів сидить випускник Петро Щербань. В 1941 році він закінчив 8 класів середньої школи в Карлівці Полтавської області. Потім перебував у рядах Радянської Армії. Жадоба до знань, тяга до навчання, властива молоді нашої країни, ні на мить не залишали його в спокої. Перебуваючи в рядах Радянської Армії, т. Щербань закінчив 9-й клас середньої школи, а, повернувшись з армії, – склав екзамен на атестат зрілості.

І ось мрія – вчитися у вузі – здійснилась. З 1951 року т. Щербань – студент історичного відділу Полтавського педінституту. Він – відмінник навчання, сталінський стипендіат, активний громадський працівник.

На екзамені з історії СРСР т. Щербань відповідав першим. Він глибоко і всебічно, з марксистсько-ленінських позицій охарактеризував буржуазні реформи 60-70 років XIX сторіччя, стисло і змістовно розповів про причини російсько-японської війни, про героїзм російських солдат при обороні Порт-Артура та поразку російської армії у війні. Хорошою і повною була його відповідь і на третє запитання.

Державна екзаменаційна комісія оцінила відповіді т. Щербаня на відмінно.

Тов. Щербань одержав призначення в середню школу села Біликів, Кобеляцького району.

– Я дуже задоволений призначенням і з охотою поїду працювати в школу, – сказав він.

Спокійно, докладно і змістовно відповідала на державних екзаменах Аліса Чередник. Вона розповідала про виникнення феодальних відносин у східних слов'ян, про давньоруську державу з центром у Києві, про підготовку і проведення жовтневого збройного повстання, об'єктивні умови перемоги соціалістичної революції в Росії та про II сесію Верховної Ради Союзу РСР.

Ось підходить до кафедри невеличка, скромна дівчина з серйозними очима і хвилястим каштановим волоссям. Це – відмінниця навчання Лідія Мікос. Вона блискуче давала уроки, будучи на педпрактиці в 10-й середній школі м. Полтави, яку чотири роки тому закінчила сама. Чіткі, глибокі і ґрунтовні були і її відповіді на державному екзамені з історії СРСР.

Глибоке знання предмету, всебічну підготовку показали на екзаменах студенти Олексій Салашний, Людмила Парасочка, Валентина Бомба, Леонід Коркішко, Люба Роман та інші.

Все ж прикро те, що не всі студенти добре володіють українською мовою. Адже молоді випускники педінституту підуть в школи, здебільшого українські, і тому дивно, що протягом навчання в інституті на українську мову зверталось недостатньо уваги. Це, звичайно, дещо зв'язувало окремих товаришів, робило їх відповіді недостатньо виразними. Бо, не вміючи швидко перекласти те чи інше слово на українську мову, вони або ж уникали його зовсім, або говорили по-російськи.

В цьому році Полтавський педінститут випускає 22 вчителів історії. Всі вони пойдуть працювати в школи нашої області. Студенти-випускники вже склали два державних екзамени – з основ марксизму-ленінізму та історії СРСР. Перший екзамен на відмінно склали 15 чоловік, другий, з історії СРСР, на відмінно – 12 чоловік і на добре – 8.

Групі істориків залишилось скласти ще два екзамени – з нової історії і педагогіки. Побажаємо їм успіху!

Зоря Полтавщини. – 1955. – 17 червня. – С. 3.

**Наказ
по Міністерству освіти УРСР 12 червня 1957 року**

№252

З метою розширення в педагогічних інститутах підготовки вчителів співів; на зміну наказу по Міністерству освіти УРСР від 6 жовтня 1956 року №451 «Про затвердження переліку факультетів і спеціальностей широкого профілю педагогічних інститутів Української РСР» наказую:

1. Затвердити з 1 вересня 1957 року змінений перелік спеціальностей широкого профілю історико-філологічних і філологічних факультетів Ворошиловградського, Дрогобицького, Кримського, Миколаївського, Полтавського, Ровенського, Станіславського, Херсонського і Черкаського педагогічних інститутів, згідно з додатком №1, та план набору студентів по цих спеціальностях на поточний рік згідно з додатком №2.

Заступник Міністра освіти УРСР

О. Русько

ДАПО. – Ф. 1507. – Оп. 1. – Спр. 570. – Арк. 3.

**Витяг із додатку №1 до наказу по Міністерству освіти УРСР
від 12 червня 1957 року №252**

Список

Педагогічних інститутів УРСР з переліком зміненої з 1 вересня 1957 року номенклатури спеціальностей широкого профілю історико-філологічних і філологічних факультетів.

№ п/п	Назва		
	Педагогічного інституту	Факультету	Спеціальностей широкого профілю
5.	Полтавський	1. Філологічний 2. Історико-філологічний	1. Російська мова і література, співи. 2. Українська мова і література, історія.

ДАПО. – Ф. 1507. – Оп. 1. – Спр. 570. – Арк. 4.

**Штатний формуляр викладачів кафедри історії
Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка
на 1964-1965 навчальний рік.**

№ п/п	Прізвище, ініціали	Посада	З якого часу працює на кафедрі	Коли захистив кандидатську дисертацію	Коли отримав звання доцента
1	Кулик Г. І.	зав. кафедри, доцент	29.V.1954	1949	1950
2	Соколовський О. Х.	доцент	1.VII.1946	1949	1950
3	Данішев С. О.	доцент	1.X.1953	1956	1957
4	Чупрун М. Й.	доцент	25.VIII.1956	1956	1964
5	Денисовець П. М.	декан історичного факультету, доцент	15.VII.1957	1948	1950
6	Черевань А. С.	доцент	1.X.1960	1949	1951
7	Лобурець В. Є.	ст. викладач	5.XII.1956	-	-
8	Мазуренко Л. Л.	асистент	1.III.1945	-	-
9	Ліхіна Л. С.	асистент	15.VIII.1950	-	-
10	Воловик В. С.	асистент	11.XI.1963	-	-
11	Дишлевий П. С.	асистент	23.XI.1963	-	-
12	Бака М. В.	асистент	2.XI.1963	-	-

ДАПО. – Ф.1507. – Оп.1. – Спр.955. – Арк.5-6.

Господарі свого будинку

Комсомольський комітет Полтавського педагогічного інституту одержує центральну і республіканські молодіжні газети. Юнаки і дівчата, які заходять сюди у різних справах, дізнаються про новини в комсомольських організаціях нашої країни. І ось одного разу в газеті «Комсомольская правда» вони прочитали відповідь студентів Московського університету своїм білоруським колегам. Мова йшла про обслуговування в студентських гуртожитках.

Полтавці, як і москвичі, обурювались «порядками», що існують в колективі одного з вузів Білорусії.

– Запросили б до нас цих студентів. Нехай подивляться, як наша молодь слідкує за чистотою в своїх кімнатах, у всьому приміщенні гуртожитку, – зауважив секретар комсомольського комітету педінституту Василь Єгорович Лобурець.

Майбутні педагоги можуть поділитися досвідом самообслуговування не тільки в гуртожитку, а й в учбовому корпусі. Комендант інституту Андрій Романович Кравченко дуже задоволений працьовитими студентами, які добре прибирають аудиторії, кабінети, лабораторії, спортивний зал та інші приміщення, де вони навчаються і проводять своє дозвілля.

Ініціатива про перехід на самообслуговування в учбовому корпусі належить Ніні Трохименко, Ліді Трибурт, Борису Костенку, Раїсі Крижанівській, Аллі Ключник та іншим комсомольцям.

На всіх факультетах, на всіх курсах студенти заявили: «Ми – за самообслуговування!». І енергійно взялися за здійснення корисного задуму. Щоб показати приклад товаришам, першими чергували ініціатори – друга група 5-го курсу фізико-математичного факультету. Більше 20-ти юнаків і дівчат одягли сині халати, «озброїлись» всім необхідним для наведення порядку і чистоти, приступили до роботи. Комсорг групи Віра Шарпило разом з своїми колегами в кожній кімнаті і у вестибюлях учбового корпусу підмітали і натирали підлогу, витирали пил, квіти не забули полити свіжою водою.

На зміну майбутнім фізикам і математикам прийшли студенти природничого, філологічного та інших факультетів. Замість штатних прибиральниць вони все робили самі. Кожна академічна група в повному складі чергує протягом дня. Обов'язків у неї чимало. Розпорядження студентів з червоними пов'язками є законом для всіх, хто навчається в інституті.

– Студенти, це господарі свого будинку, – говорить секретар комсомольського комітету В. Лобурець. Хорошу, цінну справу роблять майбутні педагоги. Так, вони є справжніми господарями свого будинку.

Зоря Полтавицини. – 1959. – 31 травня. – С. 4.

З «Інформації про роботу студентських наукових гуртків Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка» №1-24 від 9.XII.1960 р.

Перебудова навчально-виховної роботи в інституті у світлі Закону про народну освіту торкнулася і роботи студентських наукових гуртків. Це стало предметом спеціального обговорення у минулому навчальному році на раді інституту.

З метою поживлення діяльності наукового студентського товариства і більш ефективної допомоги до студентів, які виявляють нахил до наукової роботи, прикріплено доцентів, кандидатів наук та старших викладачів інституту.

Зараз 47 науковців інституту керують науковою роботою 83 студентів.

Робота члена історичного гуртка Лаціса М.П. «Народна війна проти німецько-фашистських загарбників на Полтавщині в період Великої Вітчизняної війни» розміром 45 машинописних аркушів, виконана під керівництвом кандидата історичних наук Соколовського О.Х., надіслана в листопаді 1960 р. на Всесоюзний конкурс студентських робіт у м. Казань.

Робота студентки ІV курсу Жигілій Н.В. «Нерозкладені словосполучення і вивчення їх у школі» обсяг – 10 стор. машинопису, виконана під керівництвом доцента Дудика П.С., друкується у мовознавчо-методичному випуску «Наукових записок» інституту, т. XII.

Наукове студентське товариство об'єднує 23 наукових та технічних гуртків, що охоплюють понад 300 студентів...

Рада наукового студентського товариства видає стінну газету «Наука», на сторінках якої друкуються кращі реферати та перші наукові дослідження студентів, висвітлюються новини техніки і науки, поточне життя і діяльність наукових гуртків.

Директор інституту

М.В. Семиволос

ДАПО. – Ф.1507. – Оп.1. – Спр. 717. – Арк.1.

Інформація

про участь викладачів Полтавського державного педагогічного інституту в написанні «Історії міст і сіл Української РСР».

Кафедра історії

1. Доц. Данішев С. О. написав нарис «Полтава» (його надруковано в «Українському історичному журналі», 1964, №5). Нарис буде вміщено у відповідному томі «Історії міст і сіл Української РСР».
2. Викладачі кафедри тт. Данішев С.О., Ліхіна Л.С., Соколовський О.Х. і Кулик Г.І. написали вступну статтю до тому «Історії міст і сіл Української РСР», присвяченого Полтавщині. У статті висвітлено минуле Полтавщини від найдавніших часів до закінчення громадянської війни.
3. Викладачі кафедри доопрацювали нариси з історії окремих населених пунктів, які були подані районними редколегіями, а саме:
  - Лобурець В.Є. – історію села Зубівки Миргородського району.
  - Ліхіна Л.С. – історію села Оржиці Лубенського району.
  - Бака М.В. – історію села Шевченкове Решетилівського району.
  - Черевань А.С. – історію села Опішня Зіньківського району.
  - Дишлевий П.С. – історію села Машівка Карлівського району.
4. Допрацювали довідки про населені пункти:
  - Воловик В.С. – історію сіл Жовтневе і Липняш Хорольського району.
  - Дишлевий П.С. – історію сіл Погреби, Куп'євате Глобинського району.
  - Ліхіна Л.С. – історію сіл Снітино, Старий Іржавець Лубенського району.
5. Викладач кафедри історії Дишлевий П.С. на сторінках «Українського історичного журналу» (1964, № 4) поділився досвідом роботи над історією села. Стаття, безумовно подасть допомогу по написанню «Історії міст і сіл Української РСР».
6. Студенти-заочники історичного факультету були орієнтовані на написання курсових робіт з історії міст і сіл. Таких робіт виконано студентами, які вчителюють у Київській, Чернігівській, Одеській, Дніпропетровській, Полтавській областях, – 89. Ці роботи поступили до відповідних районних редколегій тих областей, де працюють студенти-заочники.
7. Частина студентів стаціонару, членів історичного гуртка, працювали над нарисами з історії міст і сіл. Обласна редколегія прийняла нариси, які виконані на належному науковому рівні студентів ІІ курсу історичного факультету Л. Семергея «Історія села Білоцерківки» та В. Комарова «Історія села Радивонівки».
8. Кафедра історії передала в обласний архів, де сконцентрована література для авторів, що працюють над історією міст і сіл, наукові праці з краєзнавства викладачів Данішева С.О., Денисовця П.М., Соколовського О.Х., Ліхіної Л.С., Кулика Г.І. та ін.

Кафедра марксизму-ленінізму

Викладачі кафедри доопрацювали (в ряді випадків написали наново) нариси історії окремих населених пунктів, які були подані районними редколегіями, в окремих випадках ще доопрацьовують, а саме;

- Великолуг М.І. – історія села Вишняки Хорольського району.
- Мудраченко П.Д. – історія села Максимівки Глобинського району.
- Білий П.Х. – місто Лубни.
- Малич М.І. – історія села Кохнівки Кременчуцького району.
- Олексієнко М.Ф. – історія села Лазірки Лубенського району.

Грудень 1964 р.

Ректор інституту

М.В. Семиволос

ДАПО. – Ф.1507. – Оп.1. – Спр. 919. – Арк. 1-3.

Доповідна записка ректора Полтавського педагогічного інституту

1 – 05/ 155

22 квітня 1966 р.

Заступнику Міністра освіти УРСР
тов. Завало С. Т.

Ректорат Полтавського педагогічного інституту імені В. Г. Короленка, керуючись «Положенням про факультети вищих учбових закладів», затвердженим наказом Міністра вищої і середньої спеціальної освіти СРСР від 15 червня 1962 р. за № 233, просить поділити нині існуючий історико-філологічний факультет на два: Історичний факультет і філологічний факультет.

На 1 вересня 1966 р. контингент студентів (з урахуванням можливого відсіву) становитиме:

Факультет	Денне відділення	Заочне відділення	Разом студентів
Філологічний	48	436	612
Історичний	189	319	317

Таким чином, уже зараз є всі підстави для створення окремого історичного факультету.

Крім того, вакантні місця на денному відділенні будуть заповнені за рахунок переводів з інших вузів та заочного відділення.

Розукрупнення факультету сприятиме поліпшенню керівництва, кращій організації навчальної і наукової роботи, більш глибокому вивченню студентів і, відповідно, покращенню виховної роботи.

Створення двох факультетів, крім всього відповідатиме нинішнім вимогам підготовки за вузівським профілем:

Спеціальність № 2102 – українська мова та література;

Спеціальність № 2101 – російська мова та література;

Спеціальність № 2108 – історія, за навчальними планами яких працює наш інститут.

Ректор

М.В. Семиволос

ДАПО. – Ф. 1507. – Оп.1. – Спр. 1015. – Арк. 45.

Із статистичного звіту Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка за 1965-1966 н.р.

Звіт про якісний склад зарахованих на I курс денного навчання в 1966 році до Полтавського педінституту за станом на 25. VIII. 1966 р.

На спеціальність	План прийому	Всього подано заяв	Всього зараховано	В тому числі в порядку конкурсного відбору		
				Осіб, які мають стаж 2 і більше років – 4	З стажем менше 2-х років і без стажу – 46	З них медалістів 23
Історія	50	673	50			

Ректор

М.В. Семиволос

ДАПО. – Ф.1507. – Оп.1. – Спр.1029. – Арк.4.

Із звіту про роботу Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка за 1965-1966 навчальний рік

Історико-філологічний факультет

Кафедра історії

На кафедрі працює 12 викладачів та один лаборант. Серед викладачів: доцентів – 7, ст. викладачів – 1, асистентів – 4. Більшість має великий досвід педагогічної роботи. На стаціонарі працювали погодинники з історії УРСР і новітньої історії.

Кафедра проводить значну роботу і постійно дбає про поліпшення теоретичної і практичної підготовки студентів. На засіданнях кафедри систематично розглядаються теоретичні і методичні питання. Наприклад: Про посилення виховного впливу лекцій і семінарських занять; Про використання місцевого матеріалу у викладанні історії та ін.

Багато уваги приділяється підвищенню ідейно-теоретичного рівня навчальних занять. Тут, як не на одній іншій кафедрі інституту, найбільше попередніх обговорень текстів занять, написано і затверджено на кафедрі методозробок семінарських занять.

При обговоренні відкритих занять, текстів лекцій, методозробок особлива увага приділялась професійному спрямуванню викладання. Так, розглядаючи вступну лекцію доцента Данішева С.О. на I курсі філологічного факультету, кафедра запропонувала йому звернути особливу увагу на висвітлення тих питань, які допомагають філологам глибше розуміти літературні твори, частіше ілюструвати виклад історії літературними пам'ятками (уривки із «Слово о полку Ігореві», «Полтави» О. Пушкіна, «Петра Першого» О. Толстого, «Тихого Дону» і «Піднятої цілини» М. Шолохова та ін.).

Щоб працівники кафедри краще знали школу і відповідним чином педагогізували викладання історії, протягом 1965/1966 навчального року вони знайомилися з викладанням історії в школі № 5 м. Полтави, Зінківських середніх школах №№ 1 і 2, Шевченківській 8-річній школі Решетилівського району, Оржицькій та Велико-Кахнівській середніх школах та ін.

Усі викладачі особливо наголошують на тих темах, які вивчаються в шкільному курсі, з'ясовують різницю у висвітленні тих чи інших питань у візівському навчальному курсі і в школі, де викладаються основи науки.

Окрім систематичної роботи по підвищенню змістовності та методичної майстерності лекцій та семінарських занять у минулому році для більшої ефективності навчально-виховної роботи було здійснено ряд заходів.

Так, при вивченні теми з історії СРСР на III курсі «СРСР на сучасному етапі» була проведена трьохгодинна екскурсія на велике, оснащене найновішою технікою, промислове підприємство в Полтаві – завод газорозрядних ламп. Практичні заняття по темі: «Полтавська битва» проводилися у Державному музеї історії Полтавської битви з оглядом поля битви.

Студенти II курсу історичного відділу перед колоквиумом оглянули виставку російського живопису XIX ст. (з фондів Третьяковської галереї) та переглянули діафільм «Російська культура другої половини XIX ст.». Такий спосіб додаткової підготовки колоквиумів з тем, що не виносяться на семінарське заняття, дає добрі результати.

Значний ефект у навчальній роботі дає те, що студенти історичного відділу для проходження археологічної практики включаються в археологічні експедиції Інституту археології АН УРСР і беруть участь у важливих розкопках (Ольвія, Крим, Путивль та ін.). При написанні курсових робіт студенти залучаються до роботи в архівах.

Переліченим не вичерпується різноманітність форм і методів навчальної роботи кафедри історії. У цьому відношенні кафедра історії може послужити взірцем для всіх інших кафедр інституту. В наступному ректорат вживе більш ефективні заходи для популяризації і передачі досвіду кафедри іншим викладачам інституту.

Ректор

М.В. Семиволос

Проректор з навчальної роботи

Ю.А. Гулак

ДАПО. – Ф.1507. – Оп.1. – Спр.1027. – Арк.34-36.

Наказ № 123-в

ректора Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка

м. Полтава

11 листопада 1971 р.

§ 4.

Денисовцю П. М., зав. кафедрою історії СРСР і УРСР у зв'язку з затвердженням у вченому званні професора встановити з 23 червня 1971 р. оклад 500 крб. в місяць.

Підстава: заява, атестат професора МПР №017360

§ 5.

Череваню А. С., професору кафедри історії СРСР і УРСР у зв'язку з затвердженням у вченому званні професора встановити з 23 червня 1971 р. оклад 450 крб.

Підстава: заява, атестат професора МПР №017362

Ректор інституту

О.К. Зубань

АПНПУ. – КН. – 1971. – Арк.198.

Студентська весна

Новими успіхами в навчанні і громадській роботі зустрічає наша дружна студентська сім'я славний Першотравень. Для майбутніх учителів – вихованців Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка він по-особливому радісний і привітний. Адже в святковій колоні крокуватимуть юнаки і дівчата багатьох національностей, що набувають освіту в нашому вузі: росіяни і українці, казахи і узбеки, білоруси і грузини, таджики і татари. Серед них відмінники навчання, активісти комсомольської роботи. Борис Хорошун, Таня Злобинець, Любов Боднарська, Туракул Єгамов, Гадшан Такібаєва, Людмила Моклякова, Юрій Сопільняк... 213 студентів склали останню екзаменаційну сесію на «відмінно».

З кожним роком міцніють інтернаціональні зв'язки нашого інституту з братніми народами. Уже не один рік у нас діє клуб інтернаціональної дружби. Члени його листуються з юними друзями із соціалістичних країн. А нещодавно ми тепло зустрічали туристську делегацію з братньої Чехословаччини, студентів Ірану, Сирії, Алжіру, Марокко.

Цікавими, різноманітними справами наповнене студентське життя. При інституті працюють: 23 наукових гуртки, в яких 600 юнаків і дівчат набувають навички дослідницької роботи. А члени гуртка «Юний макаренківець» І. Лісний, Н. Усанова, А. Лагода, О. Тимошенко, В. Побідинська відзначені грамотами ректорату і наукового студентського товариства, сім кращих наукових робіт рекомендовані на всесоюзний конкурс.

Наша хорова капела удостоєна золотої медалі на республіканському фестивалі, присвяченому 50-річчю утворення СРСР, а інтернаціональний дует в складі українця Івана Делі та узбека Нуриддіна Марунова завоював срібну нагороду.

Багато можна розповідати про хороші справи студентів. Хочеться згадати і нашу баскетбольну команду, котра успішно виступила на республіканській першості педвузів України, і традиційні тижні факультетів, що сприяють активнішому і цілеспрямованішому навчанню, і клуб «Палітра», ініціатором якого стала група IV курсу природничого факультету, що зайняла перше місце в ленінському огляді груп, і літературна студія «Заспів», члени якої стали переможцями обласної «Поетичної весни». А попереду стеляться нові манливі дороги. Цього літа на будівельні об'єкти Тюмені з Полтавської області виїде не три, а сім студентських будівельних загонів.

Про всі ці скромні дарунки рідній Вітчизні ми розповімо трудящим нашого міста, крокуючи в святковій колоні.

О. Кулик,

студент Полтавського педінституту імені В.Г. Короленка

Зоря Полтавщини. – 1973. – 1 травня. – С. 4.

Наказ 16-в

ректора Полтавського педагогічного інституту імені В.Г. Короленка

м. Полтава

25.03.1977 р.

Згідно рішення виконкому Жовтневого району Ради депутатів трудящих від 18.01.1977 року № 55 по благоустрою міста Полтави і перетворення Полтави в місто високої культури і зразкового порядку наказую:

1. Закріпити територію для наведення порядку за факультетами:

Філологічний факультет: (вул. Радянська від вул. Жовтневої до вул. Комуни, вул. К. Маркса №2, вул. Остроградського, вул. Сковороди в межах учбового корпусу).

Історичний факультет: (I – II сектори Жовтневого парку).

Фізико-математичний факультет: (III – IV сектори Жовтневого парку, сквер ім. Кірова).

Природничий факультет: (агробіостанція, спортивно-оздоровчий табір). Відповідальний Каришин А.П.

2. Методичне керівництво по благоустрою території інституту закріпити за кафедрою ботаніки. Відповідальний доц. Щербина Д.М.

3. Проректору по навчальній роботі Черненко М.А., голові студентського профкому Яворському Л.Б. та голові МК Люрину І.Б. скласти графіки робіт студентів та співробітників згідно обсягу робіт.

4. Загальне керівництво та відповідальність покласти на проректора по адмінгоспроботі Чухутіну В.В.

Ректор

доц. Зязюн І.А.

АПНПУ. – КН. – 1977. – Арк. 88.

Міністерство освіти УРСР

Полтавський державний педагогічний інститут імені В.Г. Короленка

Наказ

17.08.1977 р.

м. Полтава

№ 53-в

§ 7.

У відповідності з положенням про порядок призначення стипендій студентам вищих учбових закладів та на подання рад педагогічних інститутів УРСР призначити кращим студентам-відмінникам такі стипендії:

2. Нестулі О.О., студенту IV курсу історичного факультету стипендію ім. В.І.Леніна в розмірі 100 крб. на місяць. Виплату стипендії проводити з 1.07.1977 р.

Підстава: МО УРСР. Наказ за № 151 від 8.08.1977 р.

Ректор інституту

доц. І.А. Зязюн

АПНПУ. – КН. – 1977. – Арк. 70.

Студентські новосілля

Ще донедавна в гуртожитку було тихо, а сьогодні ним заволоділи повноправні господарі – студенти інституту. Кожен з них прибув на кілька днів раніше, бо скучив за своєю оселею, за товаришами, з якими жив в одній кімнаті і, звичайно, подружився.

За час літніх канікул у гуртожитку № 1, що по вулиці Остроградського, сталися великі зміни. Чотириповерховий будинок капітально відремонтували. Тут у великих кімнатах жили по 8 студентів. Це, безумовно, було не дуже зручно. А тепер на цій же площі збільшилась кількість кімнат – з розрахунку четверо осіб у кожній. У приміщеннях на зовнішній електропроводці збиралось чимало пилу, а нині дротів не видно, електрика повністю «схована»... Одне слово, будинок не впізнати, наче новозбудований.

У гуртожитку № 1 коменданта немає. Його функції сумлінно виконує студент 3 курсу історичного факультету Василь Шпак. Енергійний, ініціативний хлопець. Він завжди радиться зі мною, і я охоче йому допомагаю, ділюсь досвідом. Адже в гуртожитку № 2, що по вулиці Карла Маркса, працюю комендантом з 1967 року, з дня його відкриття.

Все роблю для того, щоб у наших просторих світлих будинках студенти відчували себе, як у рідному домі. Щоб завжди тут було чисто, привітно, затишно, радісно. В цьому році мешканці гуртожитків одержують нові вовняні ковдри, покривала. Вікна прикрашають нові красиві порт'єри. В кімнатах більше не побачите маленьких етажерок, їх замінили сучасні поліровані книжкові шафи. Придбали і нові стільці.

У нас встановилась хороша традиція: напередодні канікул студенти самі наводять порядок у своїх кімнатах – білять стіни, стелю, фарбують підлогу, двері, віконні рами, а в коридорах – панелі. Впорядковують кухні, душові з роздягальнями та інші побутові приміщення. Так було і в цьому році. Майбутні педагоги як справжні будівельники оздоблювали своє житло. Особливо на цій роботі відзначились студенти Володимир Корзійко, Катерина Тихонюк, Лариса Неїла та ін. Після відпочинку наша молодь повертається в свої благоустроєні оселі. Як і торік, кожен факультет матиме свій поверх. Це зручно для деканів, які цікавляться життям своїх студентів, так краще і для організації соціалістичного змагання між кімнатами і поверхами.

У цьому році в свою дружну сім'ю приймаємо більше 200 вчорашніх абітурієнтів. У двох гуртожитках житимуть 835 юнаків і дівчат. До їх послуг – читальні зали, кімнати відпочинку, буфети, душові. В їх розпорядження, особливо дівчат, – десять швейних машин. Будь ласка, користуйтесь. Всі умови створені у гуртожитках і для підготовки до занять та проведення культурного дозвілля.

А. Філіпова,
комендант гуртожитку № 2

Зоря Полтавщини. – 1978. – 1 вересня. – С. 3.

**Міністерство освіти УРСР
Полтавський державний педагогічний інститут імені В.Г. Короленка**

Наказ

2.10.1978 р.

м. Полтава

№ 46

У відповідності з штатним розписом затвердженим Міністерством освіти УРСР на 1978-1979 навчальний рік, з 1 вересня 1978 року призначити на посади і встановити річне навантаження та місячні оклади:

1. Кафедра історії КПРС

№ п.п.	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Стаж роботи у вузі	Вчений ступінь	Вчене звання	Оклад	Річний об'єм роботи
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Гурін Олексій Овсійович	зав. каф., доцент	2	к. і. н.		336	280
2.	Гончаренко Сергій Васильович	заст. дек., доцент	12	к. і. н.	доцент	416	500
3.	Синенко Петро Степанович	доцент	21	к. і. н.	доцент	320	550
4.	Овсяницький Анатолій Овксентійович	доцент	8	к. і. н.	доцент	280	551
5.	Собко Федір Микитович	ст. викладач	15	-	-	185	555
6.	Романенко Ніна Іванівна	ст. викладач	7	-	-	160	551
7.	Даниленко Михайло Трохимович	асистент	26	-	-	160	561
8.	Підсадна Антоніна Іванівна	асистент	6	-	-	140	559

Всього годин по кафедрі – 4291

Виконується штатними викладачами – 4107

Погодинний фонд – 184

2. Кафедра філософії

1.	Зязюн Іван Андрійович	ректор, зав. каф., професор	11	д. філос. н.	доцент		погодинно
2.	Бойко Григорій Дмитрович	доцент	16	к. філос. н.	доцент	320	287
3.	Савицький Леонід Юрійович	доцент	13	к. філос. н.	-	320	565
4.	Родчанін Євген Георгійович	доцент	4	к. філос. н.	-	250	512
5.	Пашенко Володимир Олександрович	ст. викладач, заст. декана	3	-	-	188	561
6.	Варвара Анатолій Якович	ст. викладач	19	-	-	185	572
7.	Слюсаренко Іван Григорович	ст. викладач	11	-	-	185	565
8.	Таран Яків Іванович	ст. викладач	8	-	-	160	562
9.	Кудій Олександр Вячеславович	асистент	3	-	-	125	551
10.	Шебітченко Антоніна Петрівна	асистент	-	-	-	125	550
11.	Гурін Едуард Олексійович	асистент	-	-	-	125	554

Всього годин по кафедрі – 5968

Виконується штатними викладачами – 5538

Погодинний фонд – 430

3. Кафедра політичної економії та наукового комунізму

1.	Жученко Володимир Семенович	проректор, зав. каф, професор	29	д. екон. н.	професор		погодинно
2.	Малич Марія Іванівна	доцент	34	к. і. н.	доцент	320	575
3.	Кузняк Богдан Ярославович	доцент	23	к. екон. н.	доцент	320	283
4.	Пашенко Василь Якович	доцент	16	к. і. н.	доцент	320	576
5.	Ніколенко Степан Васильович	доцент	13	к. екон. н.	доцент	320	551
6.	Кадетов Сергій Микитович	доцент	3	к. екон. н.	-	250	551
7.	Тенянюк Юрій Пантелеймонович	доцент	11	к. філос. н.	-	320	562
8.	Ніколенко Сергій Степанович	асистент	-	-	-	125	553
9.	Акішнін Віталій Володимирович	асистент	-	-	-	125	569

Всього годин по кафедрі – 5266

Виконується штатними викладачами – 4220

Погодинний фонд – 1046

4. Кафедри історії СРСР і УРСР

1.	Денисовець Павло Мусійович	зав. каф, професор	34	д. і. н.	професор	500	270
2.	Самойленко Олександр Павлович	доцент	9	к. і. н.	доцент	280	570
3.	Рева Іван Микитович	доцент	14	к. і. н.	доцент	329	580
4.	Єрмак Олександр Петрович	доцент	9	к. і. н.	-	280	570
5.	Ревегук Віктор Якович	доцент	3	к. і. н.	-	250	570
6.	Жук Віра Никанорівна	асистент	-	к. і. н.	-	175	560
7.	Ліхіна Людмила Степанівна	ст. викладач	30	-	-	185	580
8.	Башкат Олександр Сидорович	асистент	11	-	-	160	580
9.	Юренко Світлана Павлівна	асистент	4	-	-	125	570
10.	Стовбун Раїса Іванівна	ст. викладач	8	-	-	160	580
11.	Демиденко Тетяна Прокопівна	асистент	3	-	-	125	580
12.	Новохатько Леонід Михайлович	асистент	-	-	-	125	580

Всього годин по кафедрі – 8537

Виконується штатними викладачами – 6440

Погодинний фонд – 2097

5. Кафедра загальної історії

1.	Бака Михайло Васильович	зав. каф. доцент	12	к. і. н.	доцент	384	680
2.	Чупрун Микола Йосипович	доцент	31	к. і. н.	доцент	320	750
3.	Соколовський Олексій Хрисанфович	доцент	36	к. і. н.	доцент	320	800
4.	Побіленський Яків Аврамович	доцент	21	к. і. н.	-	432	700
5.	Авдеева Маргарита Олександрівна	доцент	10	к. і. н.	-	320	840
6.	Мазуренко Лілія Логинівка	асистент	33	-	-	160	940
7.	Лахижа Микола Іванович	асистент	-	-	-	125	840
8.	Воловик Віктор Степанович	асистент	15	-	-	160	860

Всього годин по кафедрі – 8872

Виконується штатними викладачами – 6410

Погодинний фонд – 2462.

АПНПУ. – КН. – 1978. – Арк. 264-267.

Привезли додому приз...

На першому обласному огляді-конкурсі студентських агітаційно художніх бригад найвищу оцінку журі одержав здібний агітколектив «Темп» Полтавського педагогічного інституту імені В. Г. Короленка. Як переможець він взяв участь у першому республіканському огляді, що відбувся у Чернівцях.

Нову цікаву театралізовану програму підготували майбутні вчителі. Вони виступили злагоджено, чітко, в темпі, виправдовуючи назву бригади. Протягом 20 хвилин юнаки і дівчата зуміли розповісти і про роботу студентських будівельних бригад інституту на ударних будовах країни, і про історію комсомолу рідного краю, показали навіть

сценку з вистави «Нескорена полтавчанка». Значне місце в програмі присвятили темі захисту дітей...

У полтавців було 35 «суперників» з різних вузів України. І все ж вони здобули шосте місце, привезли додому приз редакції газети «Радянська освіта» – за пропаганду педагогічної професії і макаренківської боротьби за щасливе дитинство.

Агітаційно-художня бригада Полтавського педагогічного інституту стала лауреатом першого республіканського огляду. Її нагороджено Почесною грамотою ЦК ЛКСМ України.

Б. Григоренко

Зоря Полтавщини. – 1979. – 6 лютого. – С. 8.

Відпочинок це серйозно

Полтавці, напевно, знають, що у педагогічному інституті імені В.Г. Короленка відкрито перше у місті студентське кафе «Ворсклянка». Тут уже зустрічалися вузівські комсомольські активісти кількох поколінь, проведено багато цікавих вечорів.

Кожна студентська група згідно з чергою у визначений день одержує в своє розпорядження кафе. Та попередньо вона старанно готується до вечора, подає в комітет комсомолу розроблений власними силами сценарій.

Давайте завітаємо на один з вечорів, господарі якого – студенти-історики групи «А» другого курсу.

...Що це? Перед входом строкато одягнута гомінлива юрба, на дверях – півметровий замок. О, та це ж знамениті гоголівські герої зустрічають гостей, що прийшли на вечорниці. Після вдалих відповідей на загадки замок зникає.

І задзвеніли веселі голоси, заграли музики, пустилася в танок молодь. Один з-поперед одного показують свій хист парубки, та й дівчата не відстають. Одяглися по-святковому, причепурились, стрічки з квітками повплітати в коси. А як заспівали, аж луна пішла, А потім гопаک підхопив усіх.

А ось з'явився Черевик (М. Охріменко) з великою макітрою вареників. «Кажуть, що година сміху замінює ложку сметани, але й сметану ігнорувати не потрібно». Та ж хіба відмовишся сметани покуштувати, коли всюдисуща Хівря (Л. Якимовська) так гостинно запрошує до столів?..

Довго будуть згадувати студенти дотепи дядька, у якого вдало перевтілювався І. Криворучко, жарти Вакули (В. Безменов) та ін. І веселий російський танець, що підхопив у свій вихор навіть найбільших любителів, за словами М. Гоголя, «полежати на лежанці».

На вечорі виступили майстер художнього слова Ілля Михайлович Галін та молодий робітничий поет Юрій Юренко.

Масові ігри, вікторини урізноманітнювали програму, Для цього немало постаралися В. Набока, В. Соколейко та І. Димарець.

Відпочинок – справа серйозна. В цьому ще раз переконалися вихованці вузу, як і в тому, що сміх – цілюща сила.

М. Лахижа, Л. Новохатько

Зоря Полтавщини. – 1979. – 5 квітня. – С. 4.

Республіканська нарада краєзнавців

Два дні в актовому залі Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка працювала республіканська науково-методична конференція з історичного краєзнавства, яку проводили Інститут історії Академії наук Української РСР, Міністерство освіти Української РСР, Полтавський державний педагогічний інститут імені В.Г. Короленка, Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, наукових працівників музеїв та архівів України, викладачі історії вузів та шкіл, студенти.

Конференцію відкрив вступним словом голова правління Українського товариства охорони пам'яток історії та культури академік АН Української РСР, лауреат Державної премії СРСР П. Т. Тронько. Він сердечно подякував полтавцям за теплий прийом учасників республіканської науково-методичної конференції і висловив впевненість, що цей історичний захід сприятиме дальшому розвитку історичного краєзнавства в Україні.

Потім на пленарному засіданні з доповіддю «Полтавщина напередодні XXVI з'їзду КПРС» виступив кандидат історичних наук, секретар обкому Компартії України І. Ю. Горобець.

З доповіддю про стан завдання історичного краєзнавства в республіці виступив академік АН УРСР П.Т. Тронько.

Про завдання історичного краєзнавства і вивчення його історії, краєзнавчу роботу, як засіб формування світоглядних переконань, а також про історичне краєзнавство у вузах і школах УРСР говорили у своїх виступах кандидат історичних наук, заступник Міністра освіти УРСР В. М. Курило, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інститут археології АН УРСР П. П. Толочко.

На конференції працювали секції «Теоретичні питання історичного краєзнавства», «Дослідження історії міст і сіл, підприємств, колгоспів та радгоспів», «Питання методики викладання історичного краєзнавства у вузі», «Історико-краєзнавча робота в школі», «Історичне краєзнавство на Полтавщині». Керували секціями відомі вчені, зокрема члени-кореспонденти АН УРСР Ф.П. Шевченко, І.М. Мельникова, доктор історичних наук Ю.О. Тихонов, В.І. Стрельський, Є.М. Скляренко, П.М. Денисовець, доцент В.Є. Лобурець, кандидат історичних наук В.Н. Жук та ін.

Вчені-краєзнавці зустрілися з робітниками Полтавської бавовнопрядильної фабрики, робітниками колгоспу імені Благоева Полтавського району, студентами педінститут.

Учасники конференції поклали квіти до підніжжя пам'ятника В. І Леніну і монумента солдатської слави.

Т. Пругло

Зоря Полтавщини. – 1980. – 20 листопада. – С. 1.

**Міністерство освіти УРСР
Полтавський державний педагогічний інститут імені В. Г.Короленка**

Наказ

30.04.1981 р.

м. Полтава

4-к

§1.

Лобурця Василя, кандидата історичних наук, доцента з 1.05.1981 року призначити на посаду проректора по науковій роботі згідно наказу Міністра освіти УРСР від 24.04.1981 р. №6-7/278. Встановити оклад 400 карбованців на місяць.

Ректор

І.А. Зязюн

АПНПУ. – КН. – 1981. – Арк.28.

**Міністерство освіти УРСР
Полтавський державний педагогічний інститут**

Наказ

28.08.1981 р.

м. Полтава

№ 42-к

Кравченка Петра Анатолійовича 31.09.1981 р. перевести на посаду викладача кафедри філософії з погодинною оплатою. Встановити навантаження на 1981-1982 н.р. до 240 годин.

Підстава: наказ МО УРСР №6-7/653 від 28.08.1981 р.

Ректор

І.А. Зязюн

АПНПУ. – КН. – 1981. – Арк. 54.

